

Seminární práce

Psychologie duševního vývoje – seminář

Téma:

Pohádka a její role v dětství

Veronika Karásková

1. ročník

Každý z nás jistě pamatuje na dobu svého dětství a také si určitě vzpomene na věci, které ho právě v tomto období života provázely a můžeme říci, že byly i v této době důležité pro každého z nás. Doba dětství je spojena nejenom s různými prvními slůvky, či prvními krůčky, ale také samozřejmě s pohádkami. Malým dětem se vypráví spousta pohádek na dobrou noc např. O Červené Karkulce, O Palečkovi, Kocourovi v botách či např. i o zakletých princeznách, které musel probudit princ z jejich věčného spánku jako např. u Šípkové Růženky nebo Sněhurky. Jistě také děti slýchávají pohádky o holčičce, která žila se svými zlými sestrami a musela čelit mnoha jejich nástrahám a schválnostem. Zrovna takovou pohádkou je i pohádka O Popelce. Právě touto pohádkou bych se ráda zaobírala dále.

Popelka je dívka, která po smrti své vlastní maminky, která na ni byla velice hodná a milovala ji, zůstala žít se svým otcem, který se však oženil znovu se ženou, která měla své dvě další dcery, ani jedna z těchto žen neměla Popelku v lásce. Největší ranou bylo pro Popelku právě ta chvíle, kdy ji opustil i její tatínek a ona musela žít dále s těmito ženami, které ji spíše než jako člena rodiny považovali za služku a rázně jí to dávali na jevo. Popelka musela dělat všechny podřadné práce, vymetat krby, uklízet, vařit a zároveň také plnit mnoho přání svých sester a své nevlastní matky, která ji společně se svými dcerami jen zneužívala a využívala. Popelka i přesto všechna tyto trápení, které jí život přichystal, si stále udržovala radost a elán do života. Měla velice ráda zvířata a starala se o ně, možná to byli také jediní její přátelé. Jednoho dne se chystal na nedalekém hradě bál, kde si měl krásný princ vybrat svoji nevěstu. Popelka na tento ples chtěla velice jít, ale její macecha, jelikož chtěla provdat především své dvě dcery, jí tento bál zakázala a naopak jí dala za úkol vykonat mnoho práce. Popelka však poznala i hodnou vílu, která když viděla, jak je Popelka smutná, rozhodla se jí pomoci. Proměnila některá zvířata v koně, další v kočí, z dýně vytvořila krásný kočár a samotné Popelce vyčarovala nádherné šaty. Když Popelka dorazila na bál, celý sál oněmňel její krásou a samozřejmě si jí všiml i zmíněný princ, který se jí poté věnoval celý večer. Ovšem i hodná víla dala Popelce podmínku, že se musí vrátit do půlnoci, jelikož právě v tuto dobu její kouzla vyprchají. Popelka se celý večer krásně bavila, užívala si tance s princem a ztratila pojem o čase. Až hodiny odbíjející půlnoc ji připomněli, že musí opustit sál. Ovšem jak rychle utíkala bez jakéhokoli vysvětlení a princ jí následoval, upadl jí z nohy její střevíček. Princ se jí snažil dohonit, ale nepodařilo se mu to. Jakmile míjel schody narazil právě na Popelčin ztracený střevíček. Druhý den ráno se roznesla po celém království zpráva, že princ hledá tajemnou dívku, které padne právě nalezený střevíc. Dorazil i do domu, kde bydlela Popelka se svými nevlastními sestrami. I přesto, že se snažili ji před princem schovat, se jim právě toto nepodařilo. Princ se doslechl z okolí, že v tomto domě žijí tři mladé dívky a sám si popelku zavolal. Samozřejmě střevíc Popelce padl a stejně tak jak tomu bývá v každé pohádce se s princem vzali a žili spolu šťastně až do smrti.

Pohádka je uložena v době vládnoucích králů, kteří se snaží oženit se syny i za cenu toho, že by museli po celý zbytek života žít bez lásky. Objevují se zde velké rozdíly mezi bohatými a

chudými lidmi. Protože pouze ti lidé, kteří mají prostředky se mohou dostavit na bály a snažit se získat princovo srdce.

V této pohádce vystupuje mnoho postav. Jak už to tak v pohádkách bývá, některé jsou kladné a jiné naopak záporné. Popelu i prince můžeme považovat za postavy kladné, ovšem naopak macechu a její dvě dcery za postavy záporné. Mnoho dětí, především dívek by určitě chtělo být právě Popelkou, která i přes všechna trápení, které jí osud připravil, nakonec získala krásného prince a zároveň také bohatství a možná právě i určitý respekt. Ovšem i přes to popelka nezpochybněla a nestala se z ní nafoukaná princezna. Naopak chlapi by se mohli vzhlednout právě v krásném princovi, který získal nádhernou dívku svého srdce, ale nezískal ji jen proto, že by byl krásný, ale musel si ji sám najít. Postavy, zejména Popelka, v této pohádce řeší asi nejvíce nenávisť, kterou vůči ní má její macecha a zároveň také její dvě nevlastní sestry. Dělá vše možné i nemožné, aby se jim zavděčila, ale bohužel jim to nestačí a stále Popelku využívají.

Dle mého názoru tato pohádka asi nebude mít příliš velký vliv na fantazii dětí. Jelikož je zde v podstatě vše popsáno tak, aby tomu malé děti rozuměly. Ovšem i přesto mohou malé dívky snít o krásných šatech, princích, o štěstí, které je může během života potkat atd. Většina pohádek má na svém konci určitá ponaučení a myslím si, že i tato pohádka v sobě určité ponaučení skrývá. Popelka žila z počátku v rodině, kde ji milovali a snažili se jí být oporou. Ovšem po smutných událostech, které ji potkali zažívala velké trápení. Lidé kolem ní ji využívali a záměrně ji ukazovali, že není vhodná pro nic jiného než aby sloužila ostatním. Popelka právě tyto chvíle překonávala s úsměvem na tváři, což jí určitě pomáhalo. Nakonec sama Popelka získala krásného prince, lásku, bohatství a snad i uznání ostatních lidí. Když život nebývá pohádka, tak i přesto se stává, že nakonec vše dobře dopadá a i zlé se může v dobré obrátit.

V průběhu se postavení Popelky v pohádce mění. Nejprve je to malá holčička, která má svoji vlastní rodinu a je spokojená. Posléze se však vše obrátí v to horší a špatné a z Popelky se stává dívka, která musí poslouchat a kdyby lásku a pochopení nepoznala dříve, možná by ani nevěděla co právě tato slova znamenají a jaký mají pro člověka v jeho životě význam. Snášela různé strasti a starosti, ale dokázala to vše zvládnout a i k ní se nakonec vrátila láska. Pohádky mívají mnoho stejných znaků. Nejprve je vždy vše v pořádku, ale po smutných událostech, které hlavní hrdiny a hrdinky potkají se vše otočí o sto osmdesát stupňů a oni hrdinové jsou využíváni a již nemohou být ani tolik šťastní jako na samém počátku. Vždy však tyto smutné okolnosti dokáží přežít, což se jim také na konci pohádky vrátí. Naleznou to co předtím kdysi ztratili, možná ne u stejných lidí, jako např. rodičů, přátel, ale přijde něco nového, co do jejich života vnese zase tu samou krásu, kterou poznali na začátku .

V mém dětství pro mne měla význam asi pohádka Tři oříšky pro popelku. Tato pohádka je zpracována v podobném duchu jako zmíněná pohádka O Popelce. Rozdíl mezi těmito dvěma pohádkami je pouze ten, že v pohádce plní Popelce přání tři oříšky, které dostane od svého přítele Vincka. Díky těmto oříškům se Popelka nejprve stane mladým myslivečkem, poté tajemnou kráskou na bále, kde si má princ vybrat svoji nevěstu a posledním překvapením, které oříšky skrývaly byly svatební šaty. Postupem času se mi však začali líbit jiné pohádky a to především pohádky ne příliš staré jako např. nádherná pohádka se spoustou písniček Lotrando a Zubejda, kde příběh pojednává o chlapci, který pocházel z loupežnické rodiny a díky tomu, že jej vychovávali mniši se zlepšil. Dostal se k e kloudbné a poctivé práci a cestoval až do dalekých zemí, kde objevil a poznal svoji lásku princeznu Zubejdu. Sama princezna byla chorá a díky lásce, kterou poznala se její svět a život také změnil. Společně se svojí

vyvolenou našel také svoji vlastní maminku, která princezně dělala chůvu, jelikož sám Lotrando byl vychováván nevlastní matkou, která se ale o něj starala velice pěkně a sama mu dávala lásku, kterou chlapec potřeboval. Tato pohádka je velice pěkná a je obohacena spoustou krásných písniček. Obě tyto pohádky se ke mne dostali formou televizních filmů a stejně tak je sledávám i dnes. Neřekla bych, že tyto pohádky nějak preferuji, pouze se mi velice líbí. Možná právě zmíněná druhá pohádka je o to hezčí, že je doplněna písněmi a zároveň také ukazuje, že i přesto, že člověk, který je během svého dětství vychováván nevlastní matkou a v rodině, kde se otec živí nepoctivě, může z něj vyrůst člověk, který má své zásady a sám dokáže poznat, co je dobré a co nikoli, že ví, co znamená slovo láska a především rodičovská láska.

Nyní se mi velice líbí pohádky kreslené, ovšem ne ty klasické pohádky, ale pohádky typu Shrek, Za Plotem, Madagaskar či Hledá se Nemo. Myslím, že tyto pohádky jsou svým způsobem takové pohádky pro celou rodinu a ne pouze pro malé děti. Nacházejí se v nich momenty, které mohou pobavit všechny generace a u mnoha lidí vykouzlit i úsměv na rtech. Takové nezapomenutelné chvíle je třeba v pohádce Hledá se Nemo, kdy otec Marlin společně se svojí kolegyní Dory hovoří tzv. „verlybštinou“, nebo kdy se nacházejí jako malé rybky ve společnosti vegetariánských žraloků. Právě tato pohádka pojednává o rodičovské lásce, která může být občas až velice nepříjemná. Malý Nemo přišel téměř o celou rodinu kromě svého otce a ten se o něj právě velice bojí. Nemá však jednoho dne chytí potápěči a odvezou jej do akvária v Sydney. Po celý zbytek příběhu je ukazováno jak oba překonávají strach, jen proto aby se k sobě mohli zase vrátit a žít spolu. I otec Marlin si zvedomí, že svého syna chtěl příliš moc chránit a nikdy mu ani nedovolil, aby jej přesvědčil o tom, co sám dokáže a nedokáže. Po zkušenostech oba zjistí, že bez sebe nemohou být a oba ve svém vztahu velice pokročí a udělají spoustu kompromisů.

Pohádky jsou v médiích velice prezentovány formou různých krátkých ukázek. Ovšem právě tyto ukázky ukazují nejlepší okamžiky z celého filmu či příběhu.

Velice oblíbenou formou pohádek jsou již zmíněné kreslené pohádky. Tyto pohádky jsou velice pěkné zvláště kvůli tomu, jak jsou namalované. Krásná zvířátka, která působí přesvědčivě a zároveň také dětem ukazují, co všechno musejí v přírodě zvládnout, aby vůbec mohli přežít třeba jen pouhou zimu, nebo jak přežít, když jsou odvezeny ze zoologické zahrady, kde se také narodili a je o ně dostatečně postaráno, divočinu, kde se najednou musejí starat sami o sebe. Musejí čelit nástrahám známým i těm méně známým a jak je může změnit samotné přátelství mezi sebou, jako tomu např. bylo ve filmu Madagaskar.

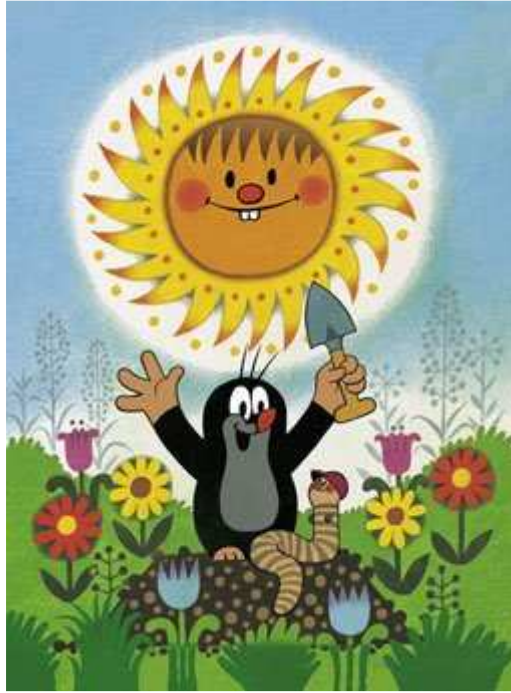
Právě tyto pohádky považuji za moderní a myslím, že jsou zdařilé a dětem se velice líbí a proto je také vyhledávají a chtějí pozorovat stále dokola k čemuž jim také slouží dvd či videokazety. Ovšem rodiče ani děti by neměli zapomínat na to, že existují také krásné a nové hrané pohádky s živými herci jako je např. Nejkrásnější hádanka nebo z Pekla štěstí.

Malé děti hodně sledují především večerníčky, jelikož po nich je dávají rodiče spát.

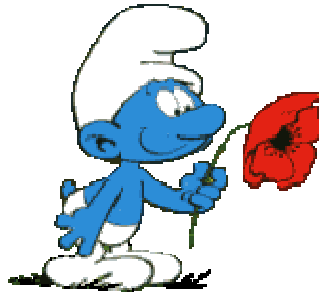

Večerníček je v podstatě takový soubor pohádek, které mají formu seriálovou a někdy bývají vtipné, ale také poučné. Mezi malými dětmi je velice oblíbený typ večerníčku Tom a Jerry a nebo také Krteček a jeho příhody.

Mým oblíbeným seriálem pohádkovým byli ty pohádky, které se dnes již v podstatě neukazují na obrazovkách jako např. Gumídci nebo Šmoulové .

Jsou to vtipné pohádky a to myslím právě všechny, jelikož dokáží dětem ukázat, co mohou udělat např. odhozené odpadky v přírodě atd. Jak je to právě pro určitá zvířata nebezpečné, jelikož se s takovými to věcmi nesetkávají.

Dnešní děti se setkávají s pohádkami spíše formou filmů nebo různých seriálů, ale myslím si, že by se nemělo zapomínat i na čtenou podobu pohádek, jelikož takové čtení pohádky před spaním může prohloubit vztah dítěte a rodiče. Předškolní děti tedy spíše znají právě pohádky Za Plotem, Hledá se Nemo, Shrek nebo jiné animované pohádky než právě ty pohádky starší, nad kterými jsme vyrůstali mi. Není to ovšem třeba trochu taky škoda? Vždyť i tyto starší pohádky mají v sobě kus krásy.